

Osobnosti měsíce srpna

31.7.2019 14:46

(Aktualizováno: 15.8.2019 09:50)

V srpnu si připomínáme výročí těchto osobností:

František Moravec (1859 Kouřim - 1920 Kolín)

Dne 05. 08. si připomeneme 160 let od narození českého novináře Františka Moravce v Zásnukách. Od roku 1919 byl redaktorem tiskového odboru ministerstva zásobování, původně učitel, hlavně v Kolíně, před válkou redaktor Labských proudů a Kolínských novin. Veřejný a kulturní pracovník v Kolíně. Za války vězněn v Göllersdorfu. Člen kolínského spolku Dobroslav, jednatel Řemeslnické besedy, člen kolínského Sokola. Autor článků, které vycházely pod názvem Kolín za války, v roce 1932 vydaných jeho synem Moravcem-Roburem knižně. Účastník protirakouského odboje.

Josef Morstadt (1797 Kolín - 1869 Sevnica)

Dne 07. 08. si připomeneme 150 let od úmrtí kolínského rodáka Josefa Morstadta, právníka a astronoma. Studoval matematiku, fyziku, astronomii a později práva. Pracoval jako úředník v různých funkcích, naposledy jako místodržitelství rada v Praze. Zabýval se výpočty drah komet, podílel se na objevu Bielovy komety. Byl členem mnoha zahraničních vědeckých institucí organizátor vědeckých sympózií a do konce života řešil Keplerovy rovnice. Vlastní bratr Vincence a nevlastní Eduarda Morstadta. Zemřel na nádraží v Lichtenwaldu ve Štýrsku, dnes Sevnica nad Sávou ve Slovinsku.

Václav Morávek (1904 Kolín - 1942 Praha)

Dne 08. 08. si připomeneme 115 let od narození Václava Morávka. Známý jako Pobožný pistolník, byl v meziválečném období důstojník československé armády a za druhé světové války hrdina českého protinacistického odboje. V letech 1939-1941 tvořil s J. Balabánem a J. Mašínem zpravodajsko-diverzní skupinu v rámci odbojářské organizace Obrana národa známou jako Tři králové. Po jejich zatčení udržoval sám spojení s Londýnem. Padl v přestřelce s fašisty. Je absolventem kolínského gymnázia. V roce 2017 mu byla odhalena pamětní deska v Olomouci. Pamětní desku má také v Kolíně.

Jan Anastáz Opasek (1913 Vídeň - 1999 Rohr)

Dne 24. 08. si připomeneme 20 let od úmrtí Jana Anastáze Opaska. Byl český římskokatolický kněz, básník, teolog a benediktinský mnich, opat a později (po 46 letech) arcipat břeňovského kláštera. Náboženský spisovatel, básník, literární historik. V roce

1950 odsouzen na doživotí, následně v roce 1960 propuštěn na amnestii. V letech 1969-1990 žil v Německu. V roce 1990 se vrátil z benediktinského kláštera v Rohru v Bavorsku do vlasti a vedl jednání o navrácení břevnovského kláštera benediktinům. Byl předsedou katolické laické organizace Opus Bonum. V cizině vydal několik básnických sbírek, po návratu domů životopisnou knihu Dvanáct zastavení. Po zotavení se Opasek v Praze znovu ujal úřadu opata. V roce 1991 mu byl udělen Řád Tomáše Garrigua Masaryka. Při povýšení břevnovského opatství na arcioopatství v roce 1993[5] jej papež Jan Pavel II. jmenoval prvním břevnovským arciopatem. Zemřel 24. srpna 1999 při návštěvě sesterského benediktinského kláštera v bavorském Rohru, místě svého exilového pobytu. Jeho tělo bylo posmrtně převezeno do vlasti, je pochován na břevnovském hřbitově U Sv. Markéty v Praze. Mládí prožil v Kolíně, kde mu byla roku 2013 odhalena busta od sochaře Stanislava Hanzlíka.

Bernard Mandelík (1844 Kolín - 1910 Ratboř)

Dne 24. 08. uplyne 175 let od narození Bernarda Mandelíka. Ekonom, velkopřůmyslník, podnikatel, obchodník. Původně začínal jako obchodník, postupně zakoupil mj. kolínský cukrovar, který zvelebil a od rytíře z Birnitzů ratibořské panství. Zemřel v Ratboři, ale pochován byl na kolínském hřbitově. Cukrovar pak vedl jeho syn chemik Robert s pomocí svých bratrů finančníka Otty a ekonoma Ervína.

Jiří Balcar (1929 Kolín - 1968 Praha)

Dne 26. 08. si připomeneme 90 let od narození malíře a grafika Jiřího Balcara. Proslavil se především tvorbou filmových plakátů a knižních obálek. Jiří Balcar se narodil do rodiny kolínského lékaře Emiliana Balcara. Byl jedním ze dvou synů, na které měl ovšem otec velké nároky a rodinná situace byla velmi vyhrocená. V roce 1945 spáchal jeho otec sebevraždu, což mladého Balcara silně zasáhlo. Studoval gymnázium v Kolíně, jehož studium zakončil roku 1948 maturitou. Poté byl přijat na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou a současně na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kterou však po roce studia opustil, aby se mohl naplno věnovat umění. Vysoká škola uměleckoprůmyslová byla ale zrušena a Balcar byl nucen přejít do ateliéru Františka Muziky. Studia ukončil roku 1953 a téhož roku se oženil s Jaromírou Hájkovou. K závěru svého života často cestoval do zahraničí, zejména do Spojených států amerických. Zemřel při tragické automobilové nehodě v Praze roku 1968. Vystavoval na řadě výstav v zahraničí, např. v Moskvě, Dánsku aj. Autor děl s náměty z Kolína a Kolínska. Významnou součástí díla je užitá, knižní grafika a ilustrace. Od tématu města dospěl v 50. letech k abstraktnímu expresionismu, v duchu lettrismu chápal písmo a kaligrafii jako obrazové prvky. Od 1965 se v reakci na americký pop-art věnoval nové figuraci, tvořil ironizující a filozofické pohledy na život současné velkoměstské společnosti.

Alois Tylínek (1884 Mančice - 1965 Kolín)

Dne 20. 08. si připomeneme 135 let od narození římskokatolického kněze Aloise Tylínka.

Arciděkan, papežský komoří, odbojář. Nositel válečného kříže 1939-1945 a člen francouzské Čestné legie. Po druhé světové válce poslanec strany lidové a náměstek primátora hl. m. Prahy. Absolvent kolínského gymnázia. Čestný občan Kolína. Čestné občanství uděleno dne 5. září 1946. Pronásledován za první i druhé světové války i po roce 1948.

odkaz na článek: